

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร ผู้วิจัย ได้ทำการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ไว้ดังนี้

5.1 สรุปผล

5.1.1 พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ นักเรียนรู้สึกดีเมื่อเห็นว่ามีหน่วยงานของรัฐเข้าไปรณรงค์ประชาสัมพันธ์ หรือตรวจจับยาเสพติดในทุกพื้นที่ ($\bar{X} = 4.62$) นักเรียนจะปฏิเสธทันทีเมื่อเพื่อนนำยาเสพติดมาและชวนให้เสพยาเสพติด ($\bar{X} = 4.59$) นักเรียนมีวินัยในตนเองเป็นหลักในการใช้ชีวิตประจำวันเพื่อห่างไกลสิ่งเสพติด ($\bar{X} = 4.57$) นักเรียนสามารถดำรงตนเองด้วยการไม่เสพยาเสพติด ถึงแม้สถานที่พักอาศัยจะมีการระบาดของยาเสพติดก็ตาม ($\bar{X} = 4.57$) นักเรียนมีความระมัดระวังบุคคลแปลกหน้าที่ให้สิ่งของ เพื่อจูงใจให้ใช้ยาเสพติด ($\bar{X} = 4.56$) นักเรียนได้รับทราบคำสั่งคมมีปัญหามากจากยาเสพติด จึงไม่ต้องการเป็นปัญหาต่อสังคมเพิ่มอีกด้วยการไม่เสพยาเสพติด ($\bar{X} = 4.56$) นักเรียนจะหลีกเลี่ยงการดื่มสุราของมีนเมา เพราะเป็นช่องทางให้มีการเสพยาเสพติดได้ง่าย ($\bar{X} = 4.54$) นักเรียนมีความมุ่งมั่นที่ไม่เสพยาเสพติด เนื่องจากกลัวความเสื่อมเสียจะเกิดกับวงศ์ตระกูล ($\bar{X} = 4.54$) นักเรียนจะหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด เช่น เที่ยวกลางคืน หรือมั่วสุมในแหล่งขาดผู้ดูแล ($\bar{X} = 4.53$) นักเรียนไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพราะสถานศึกษามีระเบียบ และบทลงโทษขั้นร้ายแรงถึงไล่ออก ($\bar{X} = 4.49$) นักเรียนมีความรู้เรื่องพิษภัยของยาเสพติดเป็นอย่างดี จึงไม่เกี่ยวข้อง หรือเสพยาเสพติดทุกชนิด ($\bar{X} = 4.49$) นักเรียนเห็นว่าภายในโรงเรียนมีการจัดโครงการรณรงค์เตือนภัยของยาเสพติดให้กับนักเรียนเป็นประจำ ($\bar{X} = 4.49$) ครอบครัว ญาติ พี่น้อง ของนักเรียนจะเสียใจและรับไม่ได้ หากพบว่า นักเรียนเสพยาเสพติด ($\bar{X} = 4.48$) นักเรียนรักษาสุขภาพด้วยรับประทานอาหารอย่างเพียงพอกับความต้องการของร่างกายและออกกำลังกาย ($\bar{X} = 4.44$) นักเรียนจะหลีกเลี่ยงการคบเพื่อนที่เสพยาเสพติด หรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ($\bar{X} = 4.43$) นักเรียนเชื่อฟังคำสอนของครูอาจารย์ ไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องหรือเสพยาเสพติด ($\bar{X} = 4.42$) นักเรียนไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพราะกลัวเสียชื่อเสียงของโรงเรียน หรือสถานศึกษาที่ตนเรียนอยู่ ($\bar{X} = 4.42$) นักเรียนมีเวลาว่าง

จากการเรียนชอบที่จะทำงานอดิเรก เช่น อ่านหนังสือ เล่นกีฬา มากกว่าที่จะจับกลุ่มสังสรรค์กัน ($\bar{X} = 4.41$) นักเรียนไม่สามารถเสพยาเสพติดได้ เนื่องจากขัดต่อคำสอนทางศาสนาที่ตนนับถือ ($\bar{X} = 4.41$) นักเรียนจะชักชวนเพื่อนที่ติดยาเสพติดให้เลิกเสพยาด้วยการทำในสิ่งที่ไม่เกี่ยวกับยาเสพติด เช่น เล่นกีฬา ออกกำลังกาย ($\bar{X} = 4.39$) พ่อ แม่ ของนักเรียน ได้ตักเตือนบ่อยครั้งเรื่องห้ามเข้าไปเกี่ยวข้องกับหรือเสพยาเสพติด ($\bar{X} = 4.38$) เวลาว่างนักเรียนจะช่วยเหลือการงานของครอบครัวมากกว่าการออกไปเที่ยวนอกบ้าน ($\bar{X} = 4.38$) นักเรียนให้กำลังใจเพื่อนในการต่อสู้เพื่อเลิกยาเสพติด ($\bar{X} = 4.37$) นักเรียนมีความเครียดที่เกิดจากการเรียน เพื่อน ความรัก หรือครอบครัว จะใช้วิธีการอื่นเพื่อผ่อนคลายโดยไม่อาศัยยาเสพติด ($\bar{X} = 4.36$) นักเรียนเป็นผู้มีจิตใจเข้มแข็งไม่เสพยาเสพติดแม้บางครั้งจะถูกเพื่อนชักชวน อ้อนวอนหรือข่มขู่ก็ตาม ($\bar{X} = 4.36$) นักเรียนเคยรู้สึกเครียด น้อยใจ ที่เพื่อน ไม่เข้าใจตนเองแต่ก็ไม่เคยใช้ยาเสพติด หรือสิ่งมีนเมาเป็นทางออก ($\bar{X} = 4.35$) นักเรียนกลัวว่า หากเสพยาเสพติด และถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับได้จะทำให้เสียอนาคตทางการศึกษาได้ ($\bar{X} = 4.34$) นักเรียนเคยผิดหวังและเครียดที่เพื่อน ไม่เข้าใจตน แต่ก็เข้าใจได้โดยไม่ใช้ยาเสพติดและสิ่งมีนมายุ่งเกี่ยว ($\bar{X} = 4.28$) ประสิทธิภาพของนักเรียน พบว่า เพื่อนที่ติดยาเสพติดแล้วส่วนมากจะหมดอนาคตทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.28$) และนักเรียนมีการป้องกันตนเองด้วยการปฏิเสธการทดลองเสพยาเสพติดทุกชนิด ($\bar{X} = 4.24$)

5.1.2 พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.3 พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร จำแนกตามการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.4 พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษาปัจจุบัน โดยรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.5 ข้อเสนอแนะพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดที่ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อป้องกันตัวนักเรียน รายละเอียดจากคำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

5.1.5.1 ด้านนักเรียน ควรใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น เล่นกีฬา เล่นดนตรี อ่านหนังสือ แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ควรตระหนักถึงโทษของยาเสพติด พิษภัยที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและทรัพย์สิน และการเสื่อมเสียชื่อเสียงของครอบครัวญาติพี่น้อง หากเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ควรต้องรู้จักแยกแยะปฏิเสธการทดลองยาเสพติด หรือหลีกเลี่ยงการคบเพื่อนที่นำตนเองไปสู่วงจรแห่งยาเสพติด

เมื่อมีปัญหาให้ปรึกษาผู้ปกครอง หรือครู และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับรุ่นน้อง เช่น การเป็นตัวแทนแข่งขันทักษะวิชาการ ทักษะด้านกีฬา ทักษะทางด้านดนตรี เป็นต้น

5.1.5.2 ด้านโรงเรียน ควรมีการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันตนเองด้วยการปฏิเสธ การทดลองเสพยาเสพติดทุกชนิด และจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดและเชิญวิทยากร โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ มาให้ความรู้เกี่ยวกับบทลงโทษ เพื่อให้นักเรียนเกิดความหวาดกลัวไม่กล้ายุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมี ความมุ่งมั่นในการป้องกันยาเสพติด มีการควบคุมกวดขันการเสพยาเสพติด ในโรงเรียนให้เข้มงวด มีการตรวจหาสารเสพติดในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

5.1.5.3 ด้านสถาบันครอบครัว สถาบันครอบครัวต้องคอยทำหน้าที่ปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้ความอบอุ่น ให้คำปรึกษาที่ถูกต้องแก่สมาชิกในครอบครัว ผู้ปกครองควรจะมีประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ควรสร้างความรัก ความอบอุ่น และความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว ควรรู้และปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองดูแลสมาชิกในครอบครัว ไม่ให้ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้ปกครองควรให้กำลังใจ หรือหาทางแก้ไขหากพบว่า สมาชิกในครอบครัวติดยาเสพติด

5.1.5.4 ด้านชุมชน การป้องกันชุมชนจากปัญหาสิ่งเสพติดทำได้หลายวิธี เช่น ให้ความรู้ โดยการอบรมแก่ทุกคนในชุมชนให้เห็นโทษ หรืออันตรายจากสิ่งเสพติด ควรเสริมกิจกรรมยามว่าง โดยการส่งเสริมอาชีพแก่ชุมชนยามว่าง เช่น การเย็บเสื้อผ้า การทำรองเท้า เป็นต้น ควรจัดตั้งศูนย์รับแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับสิ่งเสพติด เมื่อพบว่ามี การซื้อขายหรือเสพยาเสพติดภายในชุมชน ผู้นำชุมชน ควรเป็นแกนนำในการนำสมาชิกในชุมชนเข้าร่วม โครงการชุมชนปลอดสิ่งเสพติดต่าง ๆ ทั้งที่ทางราชการจัดขึ้น หรือชุมชนคิดริเริ่มขึ้นมาเอง

5.1.5.5 ด้านหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานภาครัฐควรมีนโยบายเร่งด่วน ในการแก้ไขปัญหาเสพติด ตั้งแต่ในระดับชุมชน สถานศึกษา ระดับประเทศ ให้ความรู้แก่ประชาชน เรื่องโทษของยาเสพติด บทลงโทษของผู้ที่กระทำความผิด ควรมีบุคลากรในการป้องกัน และแก้ไขปัญหา รวมทั้งฟื้นฟูผู้ที่หลงผิดให้เพียงพอ ควรมีการร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน ในการช่วยลดความเสี่ยงของกลุ่มนักเรียนที่กำลังจะตกอยู่ในภาวะเสี่ยงให้ลดน้อยลง เช่น มีกิจกรรมรณรงค์สถานศึกษาปลอดยาเสพติด ชุมชนปลอดยาเสพติด ครอบครัวปลอดยาเสพติด

5.2 อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายนมูลวิทยา อำเภอทรายนมูล จังหวัดยโสธร อภิปรายผล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายนมูลวิทยา อำเภอทรายนมูล จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก จากการศึกษาเรื่องนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายนมูลวิทยา อำเภอทรายนมูล จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน อาจเป็นเพราะว่า นโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นนโยบายที่หน่วยงานต่าง ๆ เขตพื้นที่รับผิดชอบนำไปปฏิบัติอย่างเข้มงวดในพื้นที่ เช่น ในชุมชน และสถานศึกษาต่าง ๆ มีความเข้มงวด ทำให้นักเรียนมีความรู้สามารถแยกแยะหลีกเลี่ยง หรือป้องกันตนเองจากการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภร ชินะเกตุ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัย พบว่าพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานดา สุขมาก และ ยุวดี แตรประสิทธิ์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดปทุมวนารามในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

สมมติฐานที่ 2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายนมูลวิทยา อำเภอทรายนมูล จังหวัดยโสธร จำแนกตาม เพศ การศึกษา และชั้นปีการศึกษาปัจจุบันแตกต่างกันมีพฤติกรรมแตกต่างกัน จากการศึกษาเรื่องนี้มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายนมูลวิทยา อำเภอทรายนมูล จังหวัดยโสธร จำแนกตามเพศ พบว่า นักเรียนที่มี เพศ การศึกษา และชั้นปีการศึกษาปัจจุบัน มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อาจเป็นเพราะว่า ในโรงเรียนมีกิจกรรมการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดในสถานศึกษาเป็นประจำ อีกทั้งยังส่งเสริมกิจกรรมอื่น ๆ ในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น การแข่งขันกีฬา ทำให้นักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรภักดิ์ พานพิศ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันปัญหาเสพติดของนักศึกษานอกระบบของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ที่ได้รับ / เดือน

ระดับการศึกษาของบิดา และมารดา การอาศัยอยู่กับบิดา มารดา สถานภาพ ครอบครัว และความสัมพันธ์กับครอบครัวที่ต่างกันมีพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา นาครประสิทธิ์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในเขตเทศบาลเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านเพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา และอาชีพ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ข้อเสนอแนะพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดที่ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อป้องกันตัวท่าน รายละเอียดจากคำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านนักเรียน ควรใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น เล่นกีฬา เล่นดนตรี อ่านหนังสือ แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ควรตระหนักถึงโทษของยาเสพติด พิษภัยที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและทรัพย์สิน และการเสื่อมเสียชื่อเสียงของครอบครัวญาติพี่น้องหากเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ควรต้องรู้จักแยกแยะปฏิเสธการทดลองยาเสพติด หรือหลีกเลี่ยงการคบเพื่อนที่นำตนเองไปสู่วงจรแห่งยาเสพติด เมื่อมีปัญหาให้ปรึกษาผู้ปกครอง หรือครู และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับรุ่นน้อง เช่น การเป็นตัวแทนแข่งขันทักษะวิชาการ ทักษะด้านกีฬา ทักษะทางด้านดนตรี เป็นต้น

2.2 ด้านโรงเรียน ควรมีการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันตนเองด้วยการปฏิเสธการทดลองเสพยาเสพติดทุกชนิด และจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดและเชิญวิทยากร โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจมาให้ความรู้เกี่ยวกับบทลงโทษ เพื่อให้นักเรียนเกิดความหวาดกลัวไม่กล้ายุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมี ความมุ่งมั่นในการป้องกันยาเสพติด มีการควบคุมกวดขันการเสพยาเสพติดในโรงเรียนให้เข้มงวด มีการตรวจหาสารเสพติดในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2.3 ด้านสถาบันครอบครัว สถาบันครอบครัวต้องคอยทำหน้าที่ปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้ความอบอุ่นให้คำปรึกษาที่ถูกต้องแก่สมาชิกในครอบครัว ผู้ปกครอง ควรจะประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ควรสร้างความรัก ความอบอุ่น และความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัวควรรู้และปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองดูแลสมาชิกในครอบครัว ไม่ให้ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้ปกครองควรให้กำลังใจ หรือหาทางแก้ไขหากพบว่าสมาชิกในครอบครัวติดยาเสพติด

2.4 ด้านชุมชน การป้องกันชุมชนจากปัญหาสิ่งเสพติดทำได้หลายวิธี เช่น ให้ความรู้ โดยการอบรมแก่ทุกคนในชุมชนให้เห็นโทษ หรืออันตรายจากสิ่งเสพติด ควรเสริมกิจกรรมยามว่าง โดยการส่งเสริมอาชีพแก่ชุมชนยามว่าง เช่น การเย็บเสื้อผ้า การทำรองเท้า เป็นต้น ควรจัดตั้งศูนย์รับแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับสิ่งเสพติด เมื่อพบว่า มีการซื้อขาย หรือเสพสิ่งเสพติดภายในชุมชน

ผู้นำชุมชน ควรเป็นแกนนำในการนำสมาชิกในชุมชนเข้าร่วมโครงการชุมชนปลอดภัยเสพติดต่าง ๆ ทั้งที่ทางราชการจัดขึ้น หรือชุมชนคิดริเริ่มขึ้นมาเอง

2.5 ด้านหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานภาครัฐควรมีนโยบายเร่งด่วน ในการแก้ไขปัญหาเสพติด ตั้งแต่ในระดับชุมชน สถานศึกษา ระดับประเทศ ควรให้ความรู้แก่ ประชาชนเรื่องโทษของยาเสพติด บทลงโทษของผู้ที่กระทำความผิด ควรมีบุคลากรในการป้องกัน และแก้ไขปัญหา รวมทั้งฟื้นฟูผู้ที่หลงผิดให้เพียงพอ ควรมีการร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ และเอกชน ในการช่วยลดความเสี่ยงของกลุ่มนักเรียนที่กำลังจะตกอยู่ในภาวะเสี่ยงให้ลดน้อยลง เช่น มีกิจกรรมรณรงค์สถานศึกษาปลอดยาเสพติด ชุมชนปลอดยาเสพติด ครอบครัวปลอดยาเสพติด

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง ระดับพฤติกรรมกำบังตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียน ทรายมูลวิทยา อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็น ข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

5.3.1.1 ด้านนักเรียน ต้องรู้จักแยกแยะ ปฏิเสธการชักชวน หรือความอยากรู้อยาก ลองยาเสพติดด้วยตนเอง ควรใช้เวลาว่างในกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เช่น คนตรี กีฬา อ่านหนังสือ เป็นต้น

5.3.1.2 ด้านครอบครัว หมั่นตักเตือนลูกหลานเป็นประจำในการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับ ยาเสพติด พร้อมทั้งหากิจกรรมในครอบครัวให้มีความใกล้ชิดกันสนิทสนมกัน เช่น ทำงานบ้าน ดูหนัง ทำอาหารร่วมกัน เป็นต้น เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกในครอบครัว พร้อมทั้งชี้ให้เห็นโทษ ของยาเสพติดบ่อย ๆ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่สุด

5.3.1.3 ด้านโรงเรียน ควรสอดแทรกการให้ความรู้เรื่องโทษของยาเสพติด โดยบูรณาการ ในรายวิชาต่าง ๆ และเชิญวิทยากรจากสถานีตำรวจในพื้นที่มาให้ความรู้เรื่องโทษ ข้อกฎหมาย เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ และเกิดสำนึกในการป้องกันตนเองจากยาเสพติดเพิ่มขึ้น

5.3.1.4 ผู้บริหารโรงเรียน ควรเปิดโอกาสให้หน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาตรวจหาสาร เสพติดในโรงเรียน เพื่อคัดกรองผู้เสพคือผู้ป่วยไปบำบัด และคืนคนดีสู่สังคมให้ทันท่วงที เพื่อให้เกิด ความตื่นตัวและไม่กล้าเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา หรือชุมชน